

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ



ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 1

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Модернізація України: проблеми та технології успішності
(питання економіки, права, соціології, освіти і культури)”
м. Київ, МАУП, 12 листопада 2015 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2015

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 8 від 30.09.15)*

Редакційна колегія:

*А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук., доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук; доц.;
Д. Г. Юник, д-р пед. наук, проф.*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 1: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Модернізація України:
проблеми та технології успішності (питання економіки, права, соціології,
освіти і культури)”, 12 листопада 2015 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голо-
ва) [та ін.]. — 2015. — 486 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Опанасюк В. В.	
Роль стандартизації та сертифікації в забезпеченні якості туристичних послуг	226
Пальм Н. Д.	
Диалог культур в епоху глобалізації	233
Піньковська Г. В.	
Інноваційно-інвестиційна привабливість сфери культури.....	237
Табаків В. З.	
Інтеграція вищої ІТ-освіти України в світовий ІТ-освітній простір	241
Тімашова В. М.	
Громадянське суспільство – джерело формування політичної еліти України	245
Тордія Н. В.	
Тенденції розвитку екологічного туризму	248
Тьорло В. О., Мірошніченко В. В.	
Передумови сталого розвитку регіонів України та проблеми їх використання в період становлення ринкової економіки.....	254
Утвенко В. В.	
Проблема інформаційного забезпечення управління житлово-комунальною сферою України	257
Філіппов М. І., Амбросенко О. П.	
Менеджмент підприємств туристичної індустрії в умовах фінансової нестабільності	261
Чиркова О. А.	
Мовно-культурна ідентичність української нації: сучасні реалії.....	266
Шановалова А. М.	
Інституційний вимір місцевого самоврядування в проявах громадянського суспільства.....	270
Юсеф Н.	
Современные глобальные особенности влияния на социально-экономическое, научно-техническое и культурное развитие стран Ближнего Востока.....	274
Берестецька Л. М.	
Формування компетентності майбутнього менеджера за допомогою тренінгових технологій	279
Бігдаш В. Д.	
Модернізація як суттєвий чинник реформування вітчизняного страхового ринку.....	282
Вакуленко Н. А.	
Теоретичні аспекти процесу іншомовної підготовки студентів-економістів професійно орієнтованого спілкування іноземною мовою.....	285
Гаршина Л. А.	
Формування особистості майбутнього фахівця шляхом використання міжкультурного підходу в мовній освіті	288
Головач Н. В.	
Формування професійної спрямованості майбутніх фахівців з управління персоналом та економіки праці	290

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ СФЕРИ КУЛЬТУРИ

Суттєвим аспектом зростаючої значимості сфери культури у поглибленні процесів гуманітарного розвитку країни є докорінна зміна морально-психологічної атмосфери в суспільстві. Важливо зрозуміти, що успіхи під час трансформаційних процесів у країні досягаються не лише за рахунок посилення уваги до взятих самих по собі економіки чи соціально-культурної сфери, а й за рахунок уваги до душі, серця й розуму людини, її свідомості, творчої праці. Неможлива інтенсифікація виробництва без поліпшення духовного життя суспільства, піднесення ролі ініціативи, активності, творчих зусиль кожної особистості.

Важливу роль у процесі постійних інноваційних пошуків, нетрадиційних методів і, головне, створення системи визначення ефективності управлінських рішень, що реалізуються у сфері культури, відіграє організаційна досконалість та ефективність діяльності всіх вертикальних та горизонтальних органів усіх ланок управління, що є основою формування заходів з реалізації культурної політики як ефективного регулятора розвитку сфери культури. Виокремлення значної кількості проблем у функціонуванні сфери вимагають формування нових підходів до практики управління, в цьому випадку застосування інноваційного підходу щодо створення та просування культурного продукту, організаційних і маркетингових інновацій, здійснення яких неможливе в рамках існуючих методів і процедур управління.

В сучасних умовах господарювання вкрай важливими виступають такі ознаки сфери культури регіону як її культурна привабливість в цілому (рівень сформованості з позицій здатності надання культурних послуг та формування привабливого для споживача культурного продукту), інноваційно-інвестиційна привабливість та соціально-культурна активність населення.

Інноваційно-інвестиційна привабливість сфери культури може бути розкрита через ресурсний підхід, коли в основі її формування є наявний культурний потенціал території (наявність культурних цінностей, які становлять певний інтерес для споживача та мають можливості їх використання), а також сформованість інфраструктурного, виробничого, інноваційного, інституційного, споживчого, трудового потенціалів тощо.

Зрозуміло, що інноваційно-інвестиційна привабливість сфери культури регіону, з одного боку, визначається сукупним впливом групи факторів,

оцінка яких дозволяє в цілому визначити сукупну оцінку привабливості цього регіону для інвесторів, а з іншого — сукупністю інвестиційних ризиків, що супроводжує реалізацію будь-якого інвестиційного проекту. А відтак, інноваційно-інвестиційна привабливість сфери культури, з одного боку, характеризує об'єкти інвестування, а з іншого — свідчить про те, наскільки інвестиційний об'єкт відповідає цілям інвестора (від інноваційної ідеї до її розроблення та обґрунтування, а також особливостей управління даним інвестиційним проектом).

За таких обставин важливим стає питання вдосконалення управління розвитком сфери культури регіону та його інноваційно-інвестиційною привабливістю в сучасних умовах. Класичним є підхід до управління інвестиційною привабливістю через сукупність інституційних заходів (державних, регіональних, приватних тощо), спрямованих на акумуляцію необхідних інвестицій з метою подальшого розвитку обраного об'єкту інвестування (інноваційного за змістом), визначення джерел інвестування, структури інвестицій, підтримання та регулювання інвестиційних процесів. На рівні інвестора цей процес полягає в оцінюванні привабливості інвестиційного проекту (можливості отримати економічний ефект) та ефективного використання активів закладу, вибір інструментів, методів, засобів управління операційною, інвестиційною, фінансовою діяльністю закладу в цілому.

Формування високої інноваційно-інвестиційної привабливості сфери культури регіону та країни вимагає відповідного законодавчого забезпечення, розроблення відповідних програм розвитку сфери культури, збереження національних культурних цінностей тощо.

Аналіз Бюджетного кодексу України дає змогу виявити особливості фінансування сфери культури, відповідно до яких актуальними і своєчасними є заходи щодо підвищення ефективності використання бюджетних коштів, що спрямовуються на розвиток та утримання об'єктів інфраструктури сфери культури на регіональному рівні, зокрема:

- забезпечення програмно-цільового бюджетного фінансування спеціальних програм розвитку культури;
- застосування обліку й інвентаризації інфраструктури сфери культури по всіх регіонах країни та виявлення причин її збитковості;
- координація та погодження щодо отримання надходжень і розподілу бюджетних коштів закладів культури між різними гілками влади в сфері.

Для постійної підтримки впровадження інновацій у сфері культури необхідним є формування ефективного інноваційно-інвестиційного механізму, який зможе акумулювати та координувати інвестиції бізнесу, міжнародних фондів та агенцій з розвитку, що спрямовуються на неї.

До основних інструментів та методів вдосконалення організаційно-економічного механізму забезпечення розвитку сфери культури мають бути віднесені:

- розроблення концепції розвитку сфери культури на середньостроковий період та відповідне забезпечення її реалізації новими норма-

тивно-правовими документами, включаючи нові закони і програми або ті, що діють на даний час;

- запровадження механізму пайового фінансування і залучення позабюджетних коштів, упровадження проектних навичок менеджменту, запровадження інструментів трансграничної співпраці в межах відповідних програм інших країн світу;
- нові інструменти фінансування: зміна розрахунку оплати праці (введення підвищуючих коефіцієнтів) і системи державного замовлення, впровадження фондів цільового капіталу, інвестиційні проекти в рамках державно-приватних партнерств, розвиток підприємницької діяльності, розширення переліку платних послуг.

Разом з тим, слід враховувати, що запропоновані методи управління, спрямовані на підвищення ефективності діяльності бюджетної сфери та розвитку сфери культури, часто створюють додаткові бар'єри при виконанні завдань закладам культури через слабку опрацьованість пропонованих нововведень, ускладнення організаційних і фінансових процедур, збільшення бюрократичного апарату, наявності корупційної складової і практичної нездійсненності всіх поставлених вимог. Важливо на етапі реформування бюджетної сфери використовувати нові інструменти і методи її реалізації для забезпечення виконання цілей і завдань реформи, які, на жаль, в реальній практиці управління поки що не відбуваються. При цьому відзначимо, що реформа, в значній мірі торкаючись бюджетних закладів культури, може негативно вплинути і на організації всіх форм власності, оскільки її наслідки позначатися на всіх ланках сфери культури.

Відсутність комплексної системи оцінки ефективності діяльності як окремих закладів культури, так і відповідних регіональних підсистем є важливим чинником зниження рівня інноваційно-інвестиційної привабливості сфери культури регіону. Зокрема, в рамках переходу центральних та регіональних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування до проектного управління розвитком сфери культури необхідно запровадити моніторинг проектної діяльності (стан культурного середовища, критерії та показники оцінки ефективності проекту, контроль і коректування проекту, що включає багатоаспектний аналіз поточної ситуації, заснований на даних, які збираються для оцінки змістовного, економічного, організаційного і суспільного ефектів від того або іншого проекту). Застосування методу багатовимірної оцінки дослідження окремого соціально-культурного явища (події, проекту, заходу), в практиці управління зведеного, відповідно, до трьох складових його реалізації (аналіз ресурсного поля явища, вивчення громадської думки з даної проблеми, аналіз ступеня висвітлення предмету дослідження в засобах масової інформації, а також їх відношення до проекту, що оцінюється) дозволяє, хоча і не в повній мірі, оцінити ефективність діяльності закладів культури з реалізації окремих проектів, які відбуваються в регіоні. Практична реалізація пропонованих підходів вимагає створення системи державного моніторингу сфери культури та розроблення оновленої

системи показників і методів її розвитку, оцінювання ефективної дії програм її розвитку, контролю за кількістю та якістю наданих культурних послуг.

Основними пропозиціями щодо активізації інноваційної складової розвитку сфери культури, що має забезпечити поліпшення якості життя населення, можуть бути:

- формування різних творчих партнерств з українською і зарубіжною участю щодо задоволення потреб різних груп населення;
- активізація роботи по формуванню різних типів соціально-культурних кластерів (творчих, етнокультурних тощо);
- підтримка сучасного мистецтва через систему арт-інкубаторів, що дозволить молодим творчим працівникам створювати культурні продукти, які затребувані молоддю;
- розвиток мобільних форм надання культурних послуг у віддалених від центру районах міста та сільських територіях (пересувні виставки і концерти аматорських колективів у місцях масового скупчення населення, організація в торгівельно-розважальних центрах тимчасових виставок тощо).

Отже, матеріальні та духовні цінності культури є цілком реальним політичним і фінансовим ресурсом держави. Важливо перетворити цей ресурс в активно працюючий матеріальний і духовний капітал, удосконаливши діючий організаційно-економічний механізм забезпечення розвитку сфери культури регіонів країни, який забезпечив би ефективне її відтворення у поєднанні з підвищенням духовних потреб українського суспільства.